

Boj s prostitucí (Alexandra Kollontai, 1921)

Čtenářům "Socialistické Knihovny" není jméno Alexandry Kollontajové neznámo. Bylo předvedeno ve spise "Rodina v komunistickém státě," který vyšel jako 4. číslo II. ročníku S. K. Přítomné pojednání jest stenografickým záznamem řeči, kterou Kollontajová pronesla na třetím kongresu ženské sekce komunistické strany v Rusku. Autorka, která stojí po léta v ženském revolučním hnutí a jest od počátku členem sovětské vlády, jest zajisté nad jiné povolanou osobou k diskusi této palčivé otázky, která tvoří jednu z nejhroznějších obžalob vykořisťovatelského systému
Pozn. původního překl.

Otázka dosud zanedbávaná

Soudružky: Otázka prostituce jest choulostivá a obtížná, již v minulosti byla věnována nedostatečná pozornost v sovětském Rusku dělníků. A přece toto temné dědictví měšťácko-kapitalistické minulosti otravuje nadále ovzduší dělnické republiky a přispívá k zhoršení fyzického i morálního zdraví dělnického obyvatelstva sovětské Rusi. Jest pravdou, že pod vlivem měnících se ekonomických a sociálních poměrů v těchto třech letech revoluce, prostituce změnila poněkud svoji dřívější formu a ráz. Ale máme dosud daleko k vymření tohoto zla. Tíží nás ustavičně, působíc největší škodu onomu pocitu solidarity, kamarádství mezi členy dělnické republiky pracujícími ženami a muži – kteří tvoří základ, podstatu nové komunistické společnosti, kterou hodláme vybudovati, upevniti a uvést v skutečnou praxi. Jest čas, abychom věnovali něco pozornosti této otázce. Jest čas, abychom studovali vážně její příčiny. Jest čas, vyhledati prostředky a cesty k úplnému vyplnění tohoto zla, které by nemělo míti místa v dělnické republice.

V naší dělnické republice byl až dosud nedostatek nejen zákonů, namířených k vykořenění tohoto zla, ale rovněž jasného projevu našeho stanoviska vůči prostituci jakožto zlu, škodlivému všeobecnému dobru. Víme, že prostituce jest zlem; chápeme i, že nyní, v tomto krajně nesnadném přechodném období, nabývá prostituce velikých a nesnesitelně rozšířených rozměrů, ale my ji prostě odsunujeme, mlčíme o tomto zjevu, částečně z onoho zbytku pokrytectví, které v nás trvá jako dědictví měšťáckého nazírání na život, částečně z neschopnosti, chápati patřičně a uvědomovati si škodu, kterou vysoce vyvinutá prostituce působí pracující společnosti. Tomu dlužno připsati zanedbávání otázky prostituce a cest k jejímu potírání, jak se to jevílo až dosud v našem zákonodárství.

Až do nynější doby postrádala sbírka našich zákonů jakékoli legiscace, která by se týkala prostituce jakožto nebezpečného společenského zjevu. Když staré carské zákony byly zrušeny radou lidových komisařů, veškeré zákonodárství o prostituci bylo zrušeno společně s nimi. Ale nebyly zavedeny, jakožto náhrada za zrušená opatření, žádné nové zákony v zájmu pracovníkové společnosti. To jest následek nepřírozně pestré povahy našich opatření a rozporu, který charakterisuje směrnicí sovětské moci v rozličných místech v subjektu prostituce a prostitutek samotných. V jistých místech byla prováděna pravidelná honba na prostitutky, vedená ve "starém

slohu," za pomoci milice. V jiných místech existují vykřičené domy otevřeně (v mezidepartmentní komisi pro potírání prostituce jsou po ruce aktuální data o tomto subjektu). Ještě v jiných místech byly prostitutky postaveny na úroveň zločinců a byly internovány v táborech pro tuhou práci. To vše ukazuje, že nepřítomnost jasně formulovaného zákonodárství tvoří krajně zmatený poměr mezi místními autoritami a tímto složitým společenským zjevem, což vyvolává řadu rozličných a škodlivých odchylek od našich vlastních principů v zákonodárství a morálce.

Jest tudíž nutno, nejen přistoupiti k otázce prostituce přímo, ale rovněž hledati její řešení, které by bylo v souladu se základními principy a postuláty sociálního a národohospodářského programu komunistické strany.

Definice prostituce

Především jest nutno, definovati přesně, co jest prostituce. Prostituce jest zjevem, spojeným těsně s příjmem, nezískaným prací, a kvetla tudíž v období soukromé vlastnictví a kapitalismu. Prostitutkami jsou s našeho hlediska všechny ženy, které prodávají svá objetí, svá těla, na kratší nebo delší dobu, pro výhodu mužů, v náhradu za materiální odměnu, za dobré jídlo, šaty, cetky nebo ozdoby, a za právo, získané prodáním se mužům, nezabývati se prací, nepodrobovati se práci jakéhokoli druhu.

Prostituce v naší sovětské republice dělníků jest přímým dědictvím měšťácké kapitalistické minulosti, ve které pouze bezvýznamný počet žen zabýval se aktivní prací v národohospodářství, kdežto nesmírný počet, více než polovina ženského obyvatelstva, žil z práce jejich manželů nebo svých otců, svých "jídelních poukázek."

Prostituce v dávných dobách

Prostituce vznikla v dávných dobách, pod prvotními formami vlády, jakožto nevyhnutelný stín, vrhaný pevně formulovaným manželským systémem, zachovávajícím právo soukromého majetku a zajišťujícím předávání vlastnictví dle linie zákonitých dědiců. Těmito prostředky bylo možno, zachrániti uspořené nebo otevřeně nakradené bohatství před dělením, které by nutně vzniklo z příliš velikého počtu dědiců v postupných generacích. Ale mezi prostitutkami, jak byla v době řeckých dikterionů a římských lupanari, a prostitutek našeho dne jest veliký rozdíl. Prostituce starých dob byla za prvé početně bezvýznamná. Za druhé, ani nádech pokrytectví nebyl spojen s prostitutkami pohanského dávnověku, jaké by umožnilo lidem oněch dob, zdobiti se morálkou měšťáckého kapitalistického světa, a dohánělo by měšťáckou společnost, smekati uctivě klobouk u přítomnosti "legální" ženy kapitalistického magnáta, která se otevřeně prodala nemilovanému manželovi, a obracet se v ošklivost od děvčete, vyvrženého na ulici násilím chudoby, nedostatkem péče, nezaměstnaností a jinými sociálními příčinami, vznikajícími z povahy kapitalismu a soukromého vlastnictví. Prostituce starých dob byla považována za "legální" doprovod pravidelně zavedených rodinných poměrů. Apasie těšila se větším počtům od svých současníků, nežli jejich bezbarvé ženy doma, jejich plemenící aparáty.

Ve středověku

Ve středověku, pod systémem malých cechů, prostituce byla uznávána za legální, přirozený zjev; prostitutky měly svůj vlastní cech, který se súčastnil na stejné úrovni s ostatními cechy svátečních průvodů a městských slavností. Prostituce zaručovala "čistotu" dcer důstojných občanů a

zajišťovala věrnost legálně získaných žen, ježto staří mládenci měli vždycky příležitost, za příslušný poplatek dopřát si tělesných rozkoší s řemeslnou cechovní prostitutkou. V důsledku toho, prostituce byla užitečnou pro ctihodné měšťánské vlastníky, a tito uznávali otevřeně tento fakt.

Se vznikem kapitalismu počíná se obraz měnit. Poprvé v dějinách, prostituce počínala nabývat v devatenáctém a dvacátém století charakteru nebezpečí společnosti, jak pro své rozměry, tak pro svou povahu; prodej pracovní síly žen, který stoupal nepřetržitě, jest těsně a nerozlučně spojen s prodejem ženského těla, a vede k tomu faktu, že do řad prostitutek vstupuje nejen "ztracená" vyvržená dívka, ale rovněž respektovaná manželka dělníková, matka, k vůli svým dětem; mladá dívka (Sonja Marmeladova) k vůli rodině. Jest to obraz hrůzy a pokrytectví, vznikající z vykořisťování práce kapitálem.

Kdekoli jsou mzdy nedostatečné k výživě ženy, objevuje se lákavé pozadí obchodu prodeje lásky. Pokrytecká morálka měšťácké společnosti na jedné straně rodí prostituci se vši silou své ničivé vykořisťující ekonomie, kdežto na druhé cejchuje opovržením dívku nebo ženu, která byla nouzi dohnána na tuto vyšlapanou stezku.

Prostituce jako černý stín ve vleku zákonitého manželství v měšťácké společnosti. V devatenáctém a dvacátém století nabývá prostituce nesmírných rozměrů, bezpříkladných v historii. V Berlíně jest jedna prostitutka na každých dvacet tak zvaných počestných žen. V Paříži případně jedna na osmnáct, ale v Londýně jedna na každých devět. Jedna forma prostituce jest ta, která jest otevřená, regulovaná, legální; jinou formou jest ta, která jest tajná, podzemní, "příležitostná." Ale všechny formy jeví se jako otravný, nezdravý výrůstek v hnilobném močále měšťáckého systému společnosti.

Neodvratně spojena s kapitalistickou společností

Dokonce ani děti, něžná poupata budoucnosti, nejsou ušetřeny měšťáckým třídním světem, který vrhá malé, devíti až desetileté dívky do špinavého objetí bohatých starců, přesycených neřestí. Tak zvané vykřičené domy s nedospělými nebo dětskými chovankami jsou zjevem, který byl v existenci po dlouhou dobu v měšťáckých státech. V přítomném okamžiku, po válce, nezaměstnanost, která doléhá nejtíže na ženy, způsobila nesmírný vzrůst armády "pouličních žen" v Evropě. Hladové davy bohatých kupců bílých otrokyň brousí nočně ulicemi Berlína, Paříže a jiných kulturních středisk ctihodných kapitalistických států. Otevřeně, před zraky všech odehrává se trh na ženské maso. Ale proč ne! Měšťácký svět jest vybudován zcela na koupi a prodeji, a samotný legální sňatek zahrnuje nepochybné živly materiální, nebo při nejmenším ekonomické vypočítavosti. Prostituce, jakožto podzemní obchod, jest východiskem pro ženu, které se nepodařilo, sehnati muže-živitele. Prostituce pod kapitalismem jest pro muže prostředkem, jak dosíci pohlavních styků s ženou, aniž by se zatížili závazky, podporovati ji po dlouhou dobu, až smrt by je rozloučila.

Jestliže však prostituce jest tak rozšířena, jestliže se udržuje dokonce v sovětském Rusku, jak máme proti ní bojovati? Máme-li odpověděti na tuto otázku, jest nejdříve nutno, připomenouti si, jaké jsou příčiny prostituce, jaký jest zdroj ze kterého plyne.

Měšťácká učenost a její representanti uznali za patřičné poukazovati světu, že prostituce jest "pathologickým" zjevem, který jest samotén vyvoláván abnormálními vlastnostmi jistých žen. Právě jako jsou prý zločinné typy, které jsou náchylny k zločinu svým původem, tak se že jsou rozené prostitutky. Ať je umístíte kamkoli, ať jsou postaveny do jakéhokoli prostředí, tyto ženy

skončí v neřesti, cestou všeho masa. Ovšem, tyto klamy měšťáckých učenců se rozpadnou v kusy, když je postavíme proti životním faktům.

Marx a někteří z poctivějších měšťáckých učenců, lékařů a statistiků, poukazují jasně, že vrozené náklonnosti ženy nehrají zde žádnou roli. Prostituce jest především sociálním zjevem, spojeným těsně s nehájeným postavením ženy a její ekonomickou závislosti na muži, jak v rodině, tak v manželství.

Pseudo-věda a "morálka"

Kořeny prostituce sahají hluboko do ekonomického systému. Ekonomické vystavení ženy na straně jedné a zvyk, vrozený ženám po mnohá staletí výchovy, hledati materiální podporu od muže legálními i nebo mimomanželskými styky, na straně druhé, toť kořen, toť příčina prostituce. Faktem jest, že mají-li pravdu měšťáčtí učenci rázu Lombrosova a Tarnovskyho, kteří tvrdí, že prostitutky se rodí se známkami perverse a sexuální abnormálnosti, jak vysvětlí dobře známý fakt, že v dobách krise a nezaměstnanosti počet prostitutek nenadále stoupne? Jak vysvětlí ten fakt, že kupci "živého masa," bílých otrokyň, kteří přicházeli do carského Ruska z jiných zemí, nacházeli vždycky bohatou žeň v hladovících guberniích, trpících neúrodou, a odcházeli s prázdnými rukama z gubernií, které byly syty, s velmi malou sklizní bílých otrokyň? Proč se tam objevilo znenadání tolik perversních typů žen, označených ke zkáze přírodou, v létech hladu, nezaměstnanosti?

A mimo to, není typickým, že v kapitalistických zemích rekrutuje prostituce své řady většinou ze spodních vrstev obyvatelstva? Největší procento prostitutek naléztí lze vždycky v hůře placených povoláních, pak mezi dělnicemi, mezi zanedbávanými a opuštěnými mladými ženami, nucených krutou nouzí a nutností, živiti své menší bratry a sestry, kteří připadli na starost nechráněné, mladé a nuzné dívky. Jestliže theorie měšťáckých učenců o vrozené zločinnosti a perversnosti jistých žen jest správná, jakožto příčina prostituce, pak všechny třídy obyvatelstva, počítaje v to bohaté a chráněné třídy, dodávaly by právě tak vysoké procento zločinných a perversních žen, jako třídy nuzné. Ale faktem jest, že tomu tak není. Jsou vháněny do prostituce chudobou, hladem, zanedbáním, nebo křiklavým zjevem společenské nerovnosti, těmito základy měšťáckého systému.

Vezměmež jiný příklad. Množení řemeslné prostituce, jak ukazuje statistika, pochází ve všech kapitalistických zemích od dívek mezi třináctým a dvacátým třetím rokem, jinými slovy, ve věku dětství a mládí. A mezi těmito děvčaty většinu tvoří ty, které byly zanedbány nebo opuštěny. Jest charakteristickým, že dcery poměrně chráněných rodin, o něž jejich zámožní rodiče náležitě pečují, vstupují jen ve velmi výjimečných případech do řad prostituce. Ve většině případů jsou tyto dívky obětmi tragických okolností, mezi nimiž velmi důležitou roli hraje tradiční lživé a pokrytecké měšťácké "dvojí měřítko mravnosti." Dívka, která "zhřešila," jest vyhnána svou měšťáckou rodinou, a shledávajíc se samotna, bez podpory, označena opovržením "společnosti," jest postavena do situace, ze které jest pouze jediné východisko, totiž prostituce.

Ekonomické příčiny prostituce

Špatně placená práce, nápadné nerovnosti v kapitalistické společnosti, nezdravý zvyk žen, záviseti ekonomicky na mužích, hledati podporu ne ve své vlastní práci, ale v platu za lásku, z rukou "živitele" toť co rodí prostituci, zde musíme hledati kořeny tohoto dávno existujícího, nezdravého zjevu.

Dělnická revoluce v Rusku, která otřásla základy kapitalismu, zasadila rovněž ránu bývalé závislosti ženině na muži. Všichni občané jsou si rovni v dělnické společnosti, jsou pouze nuceni pracovat pro společné dobro, a v případě potřeby, jsou oprávněni na podporu kolektivního systému. Žena jest chráněna, ne již sňatkem, ale svou účastí na tvoření národního bohatství, jinými slovy, svou vlastní produktivní prací. Vzájemné styky mezi pohlavími jsou přeneseny na nový základ. Ale staré názory a představy dosud nás zatěžují. A kromě toho, náš starý ekonomický systém má dosud daleko k tomu, aby byl plně zaveden na nových liniích. Jsme dosud daleko od komunistického způsobu života. V tomto přechodném období má prostituce přirozeně dosud mocné podpory. Neboť mnohé důvody, které ji vyvolaly, dosud nezmizely, jakkoli fundamentální příčiny, které ji plodí soukromý majetek a zkamenělé formy měšťácké rodiny byly vyloučeny. Ale zbývá dosud řada příčin, zanedbávání a nedostatek ochrany v dětství, chatrné životní poměry mezi dělnou třídou, osamělost v mládí, nízký plat ženské práce, nedokonalost našeho zásobovacího aparátu, všeobecná disorganizace národního hospodářství a řada jiných ekonomických a sociálních zjevů, které dosud vyvolávají prodej ženského masa a tak podporují prostituci.

Měla by sovětská vláda bojovat s prostitucí?

Zápas proti prostituci znamená především zápas proti všem výše uvedeným zjevům, jinými slovy, podporu všeobecné směrnicí sovětské moci v záležitosti posilování počátků komunismu a zdokonalování výroby. To jest naším hlavním, našim fundamentálním úkolem. Ale někteří budou se ptáti: Jest nutno v tomto případě, vésti zvláštní válku proti prostituci? Tento bolestný zjev se přežije, až sesílíme moc dělníků a přivedíme plně počátky komunismu. Rozumovati tak, znamená ignorovati rozkladný a zlověstný vliv, kterým prostituce působí na samotnou výstavbu nové komunistické společnosti. Již na prvním všeruském kongresu dělnických a selských žen prohlášen byl správný program: "Svobodné a rovné občanky sovětského Ruska nemohou a nesmějí býti předmětem koupě a prodeje." To bylo řečeno, ale ve skutečnosti poměry zůstávají, jako byly.

Prostituce poškozujeme Rusko dělníků hlavně s hlediska zájmů národohospodářství a volného vývoje našich produktivních sil. Víme, že vítězství nad disorganizací, popud k vývoji našeho průmyslu jest nám přístupno pouze svrchovaným napjetím všech energií dělné třídy republiky, plného a plánovitého aplikování veškeré individuální pracovní síly, jak mužů, tak žen.

Pryč s neproduktivní prací v domácím životě, s vykořisťováním dítek doma! Učiňte místo organizované práci, práci, která bude sloužiti dělníkům! Organizace! Toť problém okamžiku.

Musíme bojovat s desertéry od práce

Mezitím, kdo jest řemeslnou prostitutkou? Řemeslná prostitutka jest osoba, její pracovní energie není věnována výhodě kolektivního celku, osoba, která žije na útraty jiných, a která dostává podíl z dávek jiných. Jest takový stav věcí dovolitelný v dělnické republice? Nikterak, protože zmenšuje dodávku pracovních sil, počet rukou, pracujících na tvoření národního bohatství, sociálního dobra. Jak máme pohlížeti na řemeslnou prostitutku s hlediska národohospodářství? Pouze jako na desertéra od práce. V tomto smyslu můžeme nemilosrdně odsouditi prostituci. Musíme okamžitě v zájmu rozumného ekonomického plánu, vstoupiti v boj s tímto zlem, přivoditi klesnutí počtu prostitutek, a vykořeniti její projevy, ať se objeví v jakékoli formě.

Jest čas, abychom chápali, že existence prostituce odporuje základním principům dělnické republiky, ve které všechny formy výdělků, nezískaného prací, jsou vystaveny stíhání. Naše chápání

této záležitosti změnilo se silně v posledních třech letech revoluce. Počínáme tvořiti svou vlastní morálku, založenou na principech, nepodobných principům dřívější mravnosti. Na příklad, před třemi léty pohlíželi jsme na obchodníka jako na člověka zcela počestného. Jestliže jeho knihy byly v pořádku, jestliže se nezabýval podvodným bankrotem, jestliže otevřeně a přehnaně nepočítal přílišné ceny a nedával malou váhu svým zákazníkům, obchodník nejen nebyl vrhán do vězení, ale naopak, byl odměňován čestnými tituly: "Obchodník prvního cechu," "ze staré obchodnické rodiny," "ctihodný občan" atd.

Obchodník není více respektován

Nyní, v době revoluce, naše postavení k obchodu a obchodníku se radikálně změnilo. Neven že ho nezahrnujeme lichotnými přívlastky, ale vláčíme ho před mimořádnou komisí a internujeme ho v táboře k nucené práci. A proč to? Prostě proto, že budeme s to, utvořiti novou komunistickou ekonomii, jenom když přimějeme všechny dospělé občany, aby se zabývali produktivní prací. Kdokoli nepracuje, jest nebezpečím pro kolektivní společnost, pro republiku. Proto stíháme spekulanty, obchodníky, lichváře – zkrátka všechny, kteří žijí z příjmu, nezískaného prací, a proto musíme bojovati proti prostituci jako jedné z forem deserce od práce.

Ale když uvažujeme o prostitutkách a bojujeme proti nim jako neproduktivnímu živlu ve společnosti, neklademe je do speciální kategorie. Na příklad, pro Republiku Dělníků jest absolutně lhostejno, zda-li žena prodává se jednomu muži nebo mnoha, zda-li jest řemeslnou prostitutkou, žijící z nějakého jiného zdroje, nežli své vlastní užitečné práce, nebo z prodeje svých polibků legálnímu manželovi nebo občasnému kupci ženského masa, jehož totožnost mění se snad den ode dne. Všecky ženy, které desertují od práce, které se nepodílejí na povinné práci, které nekonají nějakou práci pro malé děti doma, jsou stavěny na stejnou úroveň s prostitutkami – musí býti přinuceny pracovati. A nemůžeme zde činiti žádného rozdílu mezi prostitutkou a nejzákonitější ženou, která žije z vydržování svého manžela, ať jest to kdokoli, třeba to byl "komisar."

Jinými slovy, zavedeme stejné nakládání se všemi desertéry od práce. S hlediska dělnické kolektivy, žena má býti odsuzována ne proto, že prodává své tělo, ale za ten fakt, že právě jako zákonitě oddaná zahálčivá žena nekoná užitečnou práci pro kolektiv. Toto nové, zcela nové jednání s prostitucí jest diktováno zájmy dělnické kolektivy.

Venerické nemoci

Druhým důvodem, proč musíme nyní okamžitě vésti svědomitou a organisovanou kampaň proti prostituci, jest ochrana veřejného zdraví. Sovětské Rusko má zájem na předejiti disorganisaci a snížení pracovních sil obyvatelstva, jakož i na jeho schopnosti k práci, nemocemi a chorobami. Nuže, prostituce jest jedním z pramenů venerických nemocí, ale ne ovšem jediným pramenem. Tyto nemoci mohou býti rovněž přenášeny pravidelným průběhem denního života, následkem špatných domácích poměrů, nedostatkem hygienických prostředků, nedostatku nádobí, jehož se tudíž užívá společně počtem osob, společnými ručníky, které jsou často příčinami nákazy. Kromě toho, v našem krajně vzrušeném přechodném období, pokud se našich morálních názorů dotýče, následkem ustavičného shromažďování a nepřetržitého stěhování armády s místa na místo, venerické nemoci jsou šířeny do pozoruhodné míry, zcela neodvisle od působení řemeslné prostituce. Na příklad, v jižních úrodných provinciích zuřila občanská válka. Mužské kozácké obyvatelstvo bylo rozptýleno, vyhnáno, odtáhlo s bílými nebo bylo rozprášeno do všech úhlů světa. V osadách zbývají pouze ženy. Měly všeho dosti, ale nebylo žádných mužů. Rudé armády postoupí a zaberou město, jsou

ubytováni a zůstanou ve městě najednou několik neděl. Co výsledek toho jsou vzájemné náklonnosti, volné svazky, nemajíc naprosto žádné podobnosti s prostitucí, ježto ženy v tomto případě sdružují se dobrovolně s muži, co výsledek náklonnosti a bez vypočítavosti na materiální zisk s kterékoli strany; není to muž rudé gardy, který živí ženu, ale opačně, jest to ona, která se o něho stará, spravuje mu šaty, přechovává ho, dokud armáda zdržuje se v místě. Ale armáda odtáhne, a co výsledek toho, místo jest venerickými nemocemi. Tatáž věc opakuje se s městy a vesnicemi, které byly zabráný bílými.

Všeobecná nákaza pracuje ustavičně. Nemoci se šíří, a hrozí vyhubiti celé nezrozeň generace. Ve společné schůzi Společnosti pro ochranu mateřství a Provinciálních ženských sekcí, profesor Kolcov mluvil o hygieně, léčebné vědě a zdokonalování lidstva. V těsném spojení s tímto úkolem jest otázka boje proti prostituci, která jest jednou z neaktivnějších příčin nákazy od osoby k osobě.

Kroky k potírání venerických nemocí

V thesích Mezidepartmentní komise pro potírání prostituce, v komisariátu sociálního blaha, prohlašuje se za bezprostřední úkol komisariátu veřejného zdraví, vypracovati speciální opatření k boji proti venerickým nákazám. Tato opatření zahrnují ovšem všechny zdroje nákazy, a nesmějí býti omezeny na pronásledování prostituce, jako bylo zvykem v pokrytecké měšťácké společnosti. Ale v každém případě, i když uznáme ten fakt, že přenášení nákazy jest prováděno ve velké míře rovněž v pravidelném průběhu denního života, jest velmi důležitě, vnuknouti obyvatelstvu jasné pochopení toho, jakou roli hraje prostituce v šíření venerických nemocí. Jest svrchovaně důležitě, vésti patřičnou pohlavní výchovu mládeže, vybaviti mladé dívky patřičným poučením, umožniti jim, aby vstupovaly do života "s očima otevřenými," ustati od mlčení v otázkách, týkajících se pohlavního života, jako se dělo v prolhané, pokrytecké, svatouškové měšťácké morálce. Třetím důvodem, proč prostituce jest nepřijatelná v dělnické republice, jest to, že brání vývoji a upevnění základních třídních kvalit proletariátu, jako nové morálky. Jaká jest základní vlastnost dělnické třídy, nejmocnější morální zbraň v zápasu? Solidarita jest základem komunismu. Bez tohoto silně založeného cítění, mezi lidstvem dělníků, jest nemyslitelně, že bychom vybudovali novou, opravdu komunistickou společnost. Jest ovšem samozřejmo, že uvědomělí komunisti musí pomáhati veškerými svými silami ve vývoji tohoto cítění, a obráceně, musí všemi silami bojovati proti všem těm silám, které by překážely tomuto vývoji a bránily upevnění takových kvalit a dělnické třídy. Co následuje v patách prostituce? Snížení pocitu rovnosti, solidarity a kamarádství mezi pohlavími, jinými slovy, mezi oběma polovinami pracující třídy. Muž, který si kupuje laskání ženy, počne okamžitě pohlížeti na ženy jako na zboží. Považuje ženy za závislé na něm, jinými slovy, za tvory nižšího řádu, neoprávněné na stejná práva, nerovné hodnoty pro dělnickou vládu. Jeho opovržlivé stanovisko vůči prostitutce, jejíž pozornosti si koupil za její materiální zisk, přenáší se na všechny ženy. Namísto vzrůstu pocitu kamarádství, rovnosti a solidarity, kdyby prostituce měla se dále šířiti, dostaneme sesílení poměrů nerovnosti mezi pohlavími, pocit superiority mužovy, závislosti ženy na něm, jinými slovy, klesnutí solidarity celé dělné třídy.

S hlediska nové komunistické morálky, která se tvoří, krystalisuje, prostituce jest nesnesitelná a nebezpečná. Proto musí býti úkolem naší strany co celku a ženské sekce zvláště, vésti krajně nemilosrdnou, otevřenou a odhodlanou kampaň proti tomuto dědictví minulosti. V měšťácko-kapitalistické společnosti ukázaly se býti všechny způsoby boje proti prostituci marným

mrháním energie, protože obě základní příčiny prostituce – soukromý majetek a přímá ekonomická závislost většího počtu žen na muži (otci, manželé, milenci) byly mocně a pevně zakotveny.

V dělnické republice byly tyto příčiny odstraněny. Soukromý majetek byl zrušen. Všichni občané dělnické republiky jsou povinni pracovat. Sňatek přestává být pro ženy prostředkem k nalezení "jídelného lístku" a tak uniknutí nezbytnosti práce. Zbývá ještě řada podružných ekonomických a sociálních příčin, se kterými možno jednat daleko snáze. Ženská sekce měla by aplikovat své energie rozhodně tímto směrem, neboť zde nalezne otvírat se před ní široké pole činnosti. Jest pouze nutno, míti definitivně na mysli, že boj proti prostituci může být veden jedině na základě boje proti zdrojům, ze kterých pramení, a v důsledku toho, studovat tyto zdroje, po nich bedlivě, jest prvním úkolem ženské sekce.

Komise k potírání prostituce

Již minulého roku, na pokyn ústředního orgánu lidového komisariátu pro sociální blaho, byla zorganizována mezidepartmentní komise pro potírání prostituce.

Z celé řady příčin práce této komise byla dočasně opuštěna, ale letošního podzimu byla komise znovu utvořena, a s aktivní součinností dra. Golmana a ústředního orgánu započala již tato komise organizovanou činnost, v souladu s pečlivě vypracovaným plánem. V mezidepartmentní komisi jsou zástupci lidových komisariátů spravedlnosti, zdraví, práce, sociálního blaha, výchovy, Sekce dělnic a Ligy komunistické mládeže. Komise vypracovala soubor thes, rozeslala oběžník všem provinciálním sekcím lidového komisariátu sociálního blaha, způsobila utvoření podobných komisí v provinciích, které konaly svou práci pod vedením ústřední komise, a pustila se do úkolu, vypracovat řadu velkých opatření pro systematický zápas proti zdrojům, které živí prostituci.

Mezidepartmentní komise soudí, že ženské sekce měly by projevovat co nejživější a nejaktivnější zájem na této věci, protože prostituce jest metlou, která dopadá hlavně na ženy nemajetné pracující třídy. To jest naším úkolem, úkolem ženských sekcí, započítí všeobecnou propagandu, týkající se otázek, spojených s prostitucí, protože jest v našem zájmu, rozvinouti revoluci v oblasti rodiny, stabilisovat poměry mezi pohlavími, přistoupiti k této otázce s hlediska zájmů dělné třídy. Mezidepartmentní komise, jak zajisté víte z jejich thes, vychází ze stanoviska, že zápas s prostitucí bude veden povšechně pospolu s prováděním sovětské směrnice v oblasti národohospodářství a všeobecné sovětské výstavby. Odstraníme definitivně prostituci, jestliže jsme upevnili počátky komunismu. Tato nezvratná pravda jest pravidlem, na němž naše práce bude založena. Ale tento základní úkol musí být doplněn ještě jedním úkolem: prohlášením norem nové komunistické morálky. Oba tyto úkoly jsou mezi sebou těsně spojeny.

Nová morálka jest tvořena novou formou naší ekonomie, ale nová komunistická ekonomie nemůže být vybudována bez zajištění podpory v nové morálce. Jest nutno, mysliti jasně a důsledně v této otázce. Nesmíme se báti pravdy. Komunisti musí uznati otevřeně, že ve sféře styků mezi pohlavími odehrává se veliká, bezpříkladná revoluce. Ale tato revoluce byla přivoděna převratem v ekonomickém systému a novou roli, kterou žena hraje v ekonomické činnosti dělnického státu. Přitomně, v tomto obtížném přechodném období, kdy staré se hroutí a nové bylo teprve z části utvořeno, intimní styky mezi pohlavími nabývají často forem, které jsou nezdravé a nepřijatelné v zájmu celku. Ale ve vši této mnohé různosti intimních styků v tomto měnícím se období jest vzdor tomu zdravé jádro.

Úkolem, povinností naší strany a ženských sekcí zvláště, jest nalézt a obrátiti pozornost na toto zdravé jádro, poukazovati, které formy styků mezi pohlavími jsou prospěšné pro všeobecný úkol revoluční třídy, které slouží k upevnění kolektivního života a jeho zájmů, a které formy jsou škodlivé pro kolektivní život a musí býti tudíž zavrženy a odsouzeny komunisty. Takovým způsobem pojal ústřední orgán svůj úkol v mezidepartmentní komisi. Cítil, že jest nejen nutno, bojovati praktickými prostředky proti příčinám, které nám byly předány z minulosti a které dosud živí prostituci, nejen podporovati zlepšení v ubytování a bojovati proti tuláctví, proti nedbalému zacházení s dětmi, ale rovně urychlovati prostředky odhodlané účasti, krystalisování základů morálky dělnické třídy, dosud v procesu vynořování a tvoření, protože dělnická třída teprve nyní konsoliduje svou diktaturu.

Mezidepartmentní komise podává sdělení, že v sovětském Rusku objevuje se prostituce ve dvou formách: 1.) Ve formě řemeslné prostituce a 2.) ve formě tajného výdělků. První forma prostituce jest velmi málo vyvinuta mezi námi a jest velmi nepatrných rozměrů. V Petrohradě, na příklad, kde byly podniknuty nájezdy na prostitutky, tento způsob potírání prostituce nepřinesl prakticky žádných výsledků. Druhá forma prostituce, jakkoli jest vysoce vyvinutá a krajně rozsáhlá v měšťáckých kapitalistických zemích (v Petrohradě, na příklad, bylo před revolucí 6.000 až 7.000 registrovaných prostitutek, kdežto ve skutečnosti více než 50.000 žen provádělo aktuálně prostituci), nabývá rovněž velké různosti forem v naší zemi. Prostituce jest praktikována zaměstnankami sovětských úřadů, aby získaly prodejem svých polibků vysoké botky; k prostituci uchylují se matky rodin, dělnické ženy, selské ženy, které shánějí mouku pro děti a prodávají svá těla správci dávkového oddělení, aby od něho obdržely plný pytel vzácné mouky. Někdy děvčata v úřadech stýkají se s mužskými představenými ne zjevně pro materiální zisk, dávky, obuv atd., ale v naději na postup v úřadě. A jest zde ještě další forma prostituce – "kariéristická prostituce", která jest však založena v konečné analýsi rovněž na materiální vypočítavosti.

Neradnost legálního trestu

Jak máme bojovati s těmito poměry? Mezidepartmentní komisi byla navržena otázka zákonitého trestu na prostituci. Mnozí ze zástupců v mezidepartmentní komisi byli nakloněni k schválení metody, podrobiti prostitutku legálnímu stíhání, z toho důvodu, že řemeslná prostitutka jest přímým desertérem od práce. Uznání provinilosti prostitutky vedlo logicky k uznání zákonitosti honby na prostitutky, jejich internování v táborech atd.

Ústřední orgán vystoupil jasně a resolutně proti tomuto pojetí věci. Jestliže jest patřično, dovoliti honby na prostitutky následuje z toho, že podobné honby měly by býti podnikány na takové legální ženy, které žijí z prostředků svého manžela a nejsou užitečné pro stát. Tyto poslední jsou právě tak desertéry od práce, jako prostitutky. Jest patřičné a logické, umístiti prostitutky do koncentračních táborů, jedině v tom když zákonité ženy, nezabývající se produktivní prací, jsou rovněž internovány z podobných důvodů.

Takové bylo stanovisko ústředního orgánu, které bylo podporováno zástupci lidového komisariátu spravedlnosti. Jestliže vezmeme činitele deserce od práce jakožto rozhodující živel v zločinu, nebudeme míti žádného jiného východiska: všechny formy deserce od práce budou učiněny rovnými těmitěž tresty.

Činitel pohlavních styků, styků mezi pohlavími, jest vyloučen. Tento činitel nemůže sloužiti co rozhodující živel zločinu v dělnické republice.

Měšťácké námitky proti prostituci

V měšťácké společnosti jest prostitutka pranýřována a pronásledována ne proto, že se nezabývá užitečnou a produktivní prací, ne pro prodávání svých polibků (v měšťácké společnosti dvě třetiny žen se prodávají), ale pro bezformálnost svých pohlavních styků, pro krátkost jejich trvání.

Základem manželství v měšťácké společnosti byla jeho formálnost a trvanlivost, jeho registrace. Tato registrace děla se za účelem zabezpečení patřičných dědiců majetku. Nepřítomnost formálnosti, krátké trvání styků mezi pohlavími – to právě bylo v opovržení u buržoasie v mimomanželských stycích; to právě bylo označováno opovržením všemi pokryteckými svatoušky, světlonoši měšťácké morálky. Mohou býti neformálnost, krátké trvání, volnost styků mezi pohlavími považovány s hlediska pracujícího lidstva co zločin, za akt, který by měl býti vystaven trestu? Zajisté nikoli. Volnost styků mezi pohlavími nevyvrací ideologii komunismu. Zájmy dělnické říše nejsou nikterak rušeny tím faktem, že sňatek jest dlouhého nebo krátkého trvání, zda-li základem jest láska, vášeň nebo i pomíjející fyzická přitažlivost.

Jediná věc, která jest škodlivá dělnické kolektivě, a proto nepřijatelná, jest živel materiální vypočítavosti mezi pohlavími, ať jest to již ve formě prostituce, ve formě manželského sňatku – náhražce za hrubě materialistickou vypočítavost pro zisk – [namísto] svobodné[ho] sdružování pohlaví na základě vzájemné přitažlivosti.¹

Tento činitel jest škodlivý, jest nepřijatelný, činí průlom do pocitu solidarity a rovnosti mezi pohlavími. As tohoto hlediska musíme odsuzovati prostituci jakožto obchod ve všech jejích výrazech a formách, i prostituci "legálních" manželek, které hrají svou smutnou roli, tak nesnesitelnou v dělnické republice.

Ale jest tento vzdorný živel dostatečný, aby byl trestný zákonem? Můžeme stíhati před zákonem a držeti k zodpovědnosti osoby, zabývající se pohlavními styky, jestliže živel "vypočítavosti" vstupuje do styků, vzhledem k nestálosti a mnohonásobné povaze forem sdružování, které jsou nyní běžné, a vzdor nepřítomnosti jakéhokoli prohlášení nějakých nových zodpovědných norem pohlavní morálky dělnické třídy? Kde jest linie, která má býti nyní tažena mezi prostitucí a sňatkem z vypočítavosti? V mezidepartmentní komisi, vina prostitutek za prostituci, totiž, z "prodeje a koupě," byla zavržena. Zbýval pouze rozhodnouti bod, že všechny osoby, bloudící po ulicích a desertující z práce, mají býti dány k dispozici komisariátu sociálního blaha, a odtud rozeslány, v souhlasu s všeobecnými základními ohledy, buď sekcím pro rozdělení pracovních sil lidového komisariátu práce, nebo do kursů, sanatorií, nemocnic, a teprve po opětovných desercích prostitutky, jinými slovy, po důkazu zlomyslného úmyslu, desertovati, měl býti jednotlivec podroben nucené práci. Žádná speciální provinilost nemá býti přisuzována prostitutkám. Nemají býti žádným způsobem oddělovány od ostatních těles desertérů od práce. To jest revoluční a pregnantní krok, důstojný první dělnické republiky světa.

1 [doplněno podle anglického překladu, pozn. editora webu] "A relationship is harmful and alien to the collective only if *material bargaining between the sexes is involved*, **only when worldly calculations are a substitute for mutual attraction**. Whether the bargaining takes the form of prostitution or of a legal marriage relationship is not important. Such unhealthy relationships cannot be permitted, since they threaten equality and solidarity. We must therefore condemn all prostitution, and go as far as explaining to these legal wives are "kept women" what a sad and intolerable part they are playing in the worker's state."

Tresty rovněž pro muže?

Otázka provinilosti prostitutek byla zformulována v patnáctém bodě našich thesí. Když tato otázka byla přednesena, před komisi byla rovněž předložena druhá otázka, vzhledem k provinilosti klientů prostituce, jinými slovy, mužů. V komisi byli zastánci tohoto názoru. Ale bylo nutno, zříci se tohoto beznadějného pokusu, ježto nevznikala z našich základních předpokladů. Jak máme definovati klienta prostituce? A opět, kde jest měřítko, které bude definovati zločin? Koupi a prodej ženských polibků? Neboť v tom případě manžel nejzákonnější ženy bude vystaven stíhání. Kdo podnikne definici klienta prostituce? Komisi byl předložen návrh na založení institucí "Sester a bratří sociálního vyšetřování," což bylo zavrženo většinou. Ústřední orgán vystoupil ostře proti tomuto návrhu. Zástupci lidového komisariátu spravedlnosti prohlásili, že ježto jest i nemožno, definovati přesně míru zločinu, otázka provinilosti klientů jest automaticky vyloučena. Stanovisko ústředního orgánu opět zvítězilo. Jestliže však komise uznala, že klienti nemohou býti zákonem trestáni, projevila vzdor tomu definitivně své morální odsouzení jak těch, kteří desertují k prostituci [podle anglického překladu se zde hovoří o odsouzení mužů navštěvujících prostitutky, pozn. ed.²], tak žen, které vstupují do tohoto zaměstnání. Zbývá nám dosud vytknouti ona čistě praktická opatření, která budou sloužiti k zmenšení prostituce, v nichž bude potřebí aktivní a energické účasti ženských sekcí. Není absolutně žádné pochyby, že chatrný, nedostatečný plat, poskytovaný za ženskou práci, slouží nadále v sovětském Rusku jako jeden ze skutečných činitelů při vhánění žen do prostituce v té či oné její formě. Dle zákona, výdělky dělníků i dělnic jsou rovné, ale ve skutečnosti ženy, zabývající se prací, jsou ve veliké většině případů nezručnými dělnicemi.

Které ženy stávají se nyní prostitutkami?

Druhou příčinou jest politická zaostalost žen, nepřítomnost širokého sociálního rozhledu mezi nimi. Kdo jest to, jenž nejčastěji padá do vyšlapané stezky, uvědomělá dělnice, která byla organisována v odborové unii, nebo bezbarvá žena, která nebyla uchválena revoluční vlnou, která nebyla unesena velikým dílem budování komunismu? Jest to ovšem tato poslední. Jest úkolem ženských sekcí, urychlovati práci mezi ženským proletariátem. Nejlepší formou boje proti prostituci jest, zvyšovati politické uvědomění širokých mas žen, vábiti je do revolučního zápasu a konstruktivní práce komunismu. Prostituce jest rovněž sesilována tím faktem, že ubytovací otázka nebyla dosud rozřešena v sovětském Rusku. A v této záležitosti ženské sekce, spolu s komisí pro boj s prostitucí, mohou a musí říci rozhodující slovo. Mezidepartmentní komise jest zaměstnána sestavováním návrhů na ubytovací komuny pro pracující mládež, na rozsáhlou síť domů pro dočasné ubytování žen, přišedších do měst. Jestliže však ženské sekce a komise pro pomoc mládeži nevyvinou aktivní iniciativu a neodvislou práci této záležitosti, celá věc zůstane pouhým papírovým předpisem komise, znamenitým a krásným papírovým souborem přání. Ale mnoho může býti vykonáno a mnoho musí býti vykonáno!

Ženské sekce v provinciích musí rovněž vstoupiti ve styk s národními vychovateli, aby popohnaly do popředí otázku patřičného opatření pro pohlavní výchovu ve školách. Kromě toho, řada rozprav a přednášek musí býti zavedena, sociálně-vědeckého nebo sociálně-hygienického rázu,

2 "But while the commission accepted that clients cannot be punished by the law, **it spoke out for the moral condemnation of those who visit prostitutes or in any way make a business out of prostitution.** In fact the commission's theses point out that all go-betweens who make money out of prostitution can be prosecuted as persons making money other than by their own labour. Legislative proposals to this effect have been drawn up by the interdepartmental commission and put before the Council, of People's Commissars. They will come into force in the near future."

vzhledem k otázkám manželství, rodiny, historie formy styků mezi pohlavími, závislosti těchto forem, a pohlavní morálky samotné, z čistě ekonomických, materiálních příčin.

Jest čas, zavést jasnost do otázky poměrů mezi pohlavími. Jest čas, hlásati nelítostnou a přísně vědeckou kritiku. Řekla jsem již, že mezidepartmentní komise uznala provinilost řemeslných prostitutek pouze tak dalece, jako stíháme všechny ostatní deserce od práce. Položíme-li otázku tímto způsobem, pak všechny ženy, které mají pracovní knížky, ale které se dosud zabývají prostitucí jako podzemním obchodem, jakož i všechny ženy, které jsou podporovány svými manžely, nejsou podrobeny zákonitému trestu. To jest prohlášeno v našich thesích, ale znamená to, že nemáme vésti boj proti tomuto stavu jinými prostředky? Nikoli. My víme, řekla jsem to několikrát, že prostituce jest nebezpečím pro dělnickou republiku, korumpující psychologii mužů i žen, rušíc pocit rovnosti, solidarity mezi pohlavími. Naším úkolem jest, převychovávat psychologii dělnického státu, přiváděti ji v soulad s ekonomickými úkoly dělnické třídy. Musíme zavrhnouti bez výhrady svá stará, přežitá pojetí, k nimž jsme připoutáni jako ke zlovyku. Ekonomie definovaly nyní naši ideologii. Pohleďte kolem sebe a vizte řítiti se základy dřívějších ekonomických institucí. S nimi padají rovněž základy dřívějších forem manželství. A přece jsme přikováni k dřívějšímu manželskému systému, k měšťácké formě rodiny; jsme připraveni, zřít se všech zvyklých forem života, připraveni uvítati revoluci na každém poli, a přece se bojíme dotknouti se rodiny! Jenom se nedotýkejte manželského systému. I uvědomělí komunisti se bojí, pohlédnouti pravdě v tvář a odmítají stranou ty podstaty, které svědčí, že dřívější rodinné pásky se trhají, jak nové ekonomické formy diktují rovněž nové formy sdružování mezi pohlavími. To vede k přímým abnormalitám. Sovětská moc uznala ženu za pracovní jednotku, oceňovanou národní ekonomii, postavila ji, jako pracující sílu, na stejnou úroveň s mužem, ale ve skutečných životních poměrech udržujeme dosud "starý režim," a jsme ochotni uznávat normálnost manželství, založených na materiální závislosti ženy na muži. Jestliže však vedeme boj proti prostituci, měli bychom rovněž zavést jasno do oněch pohlavních styků, které jsou dosud stavěny na starém principu "prodeje a koupě." Musíme se naučiti, býti nelítostnými, nebáti se žádných sentimentálních křiků o tom, že "naší kritikou, naším hlásáním vědeckých pravd porušíme posvátnost manželských svazků."

Jest rodina odsouzena k zániku?

Jest nutno, prohlásiti pravdu přímo: stará forma rodiny pomíjí. Komunistická společnost nemá pro ni potřeby. Měšťácký svět oslavoval osamocení, odříznutí manželského páru od kolektivního blaha; v roztroušené, rozčleněné a individualistické měšťácké společnosti, plné zápasu a ničení, jedinou kotvou naděje v bouřích života, klidným nebem v oceáně nepřátelství a soutěže mezi osobami. Rodina představovala neodvislou třídu v kolektivní jednotce. Nemůže a nesmí býti žádné podobné věci v komunistické společnosti. Neboť komunistická společnost jako celek představuje takovou pevnost v kolektivním životě, vylučující jakoukoli možnost existence izolované třídy rodinných těles, existujících osamoceně se svými páskami rodu, se svým ženským egoismem, svou láskou k rodinné cti, svou naprostou odloučeností.

Nové formy společenského života

Již nyní pásky krve, rodu, ba i poměr pohlavní lásky slábnou v našich očích; na jejich místě vyrůstají, šíří se a prohlubují pásky nové, pásky pracující rodiny, hluboký pocit kamarádství, solidarity, společenství zájmů, tvoření kolektivní zodpovědnosti, víry v kolektivní blaho jakožto nevyšší mravně-zákonné dobro.

Co se má státi z manželství v budoucnosti, nebo lépe řečeno, jaké mají býti formy styků mezi pohlavími v budoucnosti, bylo by nesnadno předpovídati. Ale jedna věc jest nepochybná, totiž, že pod komunismem nebude v pohlavních stycích nejen žádné materiální vypočítavosti, jakékoli ekonomické závislosti ženy na mužovi, ale rovněž nebude žádných jiných ohledů na "prospěšnost," které tak často charakterisují dnešní sňatek. Jako základ pro pohlavní styky spočívá zde zdravý instinkt množení, zkrášlený vábnými barvami mladistvé lásky, v silných tónech vášně, v delikátních odstínech duševní harmonie, a oněch náhlých a otevřených výbuchů fyziologické přitažlivosti, které záhy pohasnou. Všichni tito činitelé v pohlavních stycích nemají naprosto co společného s prostitucí. Prostituce jest odporná z toho důvodu, že jest činem násilí se strany ženy nad sebou samotnou, přivoděnou tlakem náhodných a vnějších výhod; v prostituci není místa ani pro lásku, ani pro vášně, aniž jest zde nějaký zdravý instinkt pro plození potomstva. Jest to pouze akt rozmyslné vypočítavosti. Kde vstupuje vášně nebo přitažlivost, prostituce přestává.

Prostituce pod komunismem vstupuje v oblast zapomenuté minulosti, spolu se strouchnivělými formami rodiny dnešního dne. Na jejím místě vyrůstají zdravé, radostné, svobodné styky mezi pohlavími. Nová generace vyrůstá, aby nahradila starou, s vyvinutějším sociálním cítěním, s větší vzájemnou neodvislostí, s větší volností, zdravím a odvahou. Generace, pro kterou blaho celku bude státí výše, než cokoli jiného.

Soudružky! Společně nastínily jsme až doposud pouze obrysy základů krásné budovy komunistické budoucnosti. Ale jest v naší moci, urychlití výstavbu této skvělé a bezpříkladné stavby. Abychom vytvořili komunism musíme sesílit ducha solidarity v dělné třídě; abychom sesílili tohoto ducha, musíme vésti ustavičnou válku proti všem poměrům, které drobí dělnou třídu a podporují vzájemné odcizování. Prostituce překází vzrůstu této solidarity, a proto voláme k ženským sekcím, aby zahájily neprodlenou kampaň k vykořenění tohoto zla.

Soudružky! Jest naším úkolem, zničiti kořeny, které živí prostituci. Jest naším úkolem, vésti neúnavnou válku proti zbytkům individualismu, které byly dosud morálním základem manželství. Jest naším úkolem, revolucionisovati myšlení na poli manželských styků a vyčistiti cestu pro novou, zdravou pohlavní morálku, která by odpovídala zájmům dělnického státu. Až přežije tuto morálku a pohlavní formy dnešního dne, komunistický stát odstraní rovněž prostituci.

Musíme všichni přiložiti rámě ke kolu, soudružky! Namíste rodiny, která pomíjí, rodiny minulosti, vyvstává již, upevňuje se a šíří rodina nová veliká dělnická rodina vítězného světového proletariátu!